OKOLJSKO POROČILO
IN DODATEK ZA PRESOJO SPREJEMLJIVOSTI NA VAROVANA OBMOČJA
K SPREMEMBAM IN DOPOLNITVAM OPN MOL SD IN K SPREMEMBAM IN DOPOLNITVAM OPN MOL ID (P-3/16)

LJUBLJANA, DOMŽALE, FEBRUAR 2018

LOCUS

ZaVita

OKOLJSKO POROČILO IN DODATEK ZA PRESOJO SPREJEMLJIVOSTI NA VAROVANA OBMOČJA
K SPREMEMBAM IN DOPOLNITVAM OPN MOL SD IN K SPREMEMBAM IN DOPOLNITVAM OPN MOL ID (P-3/16)

Naročnik sprememb in dopolnitev OPN MOL ID

Mestna občina Ljubljana
Mestni trg 1
1000 Ljubljana

Pripravljavec sprememb in dopolnitev OPN MOL ID

Mestna občina Ljubljana
Oddelek za urejanje prostora
Poljanska 28
1000 Ljubljana

Pooblaščeni predstavnik naročnika: Nika Rovšek

Izvajalec / pripravljavec okoljskega poročila

Locus d. o. o.
Ljubljanska cesta 76
1230 Domžale

LOCUS
prostorske informacijske rešitve d.o.o.

Direktor in pooblaščeni predstavnik izvajalca, vodilni partner: Leon Kobetič

Zavita, svetovanje, d. o. o.
Tominškova 40
1000 Ljubljana

Direktor in pooblaščeni predstavnik izvajalca člana konzorcija: Matjaž Harmel

Vodja projekta:
Matjaž Harmel, univ. dipl. inž. gozd.

Namestnik vodje projekta:
Leon Kobetič, univ. dipl. gradb.

Sodelavci:
Metka Jug, univ. dipl. inž. kraj. arh.
Sabina Cepuš, univ. dipl. ekol.
Klemen Strmšnik, univ. dipl. geog.
Matevž Premelč, univ. dipl. geog.
Aleksandra Krajnc, univ. dipl. geog.
Eva Harmel, dipl. inž. kraj. arh.
Maja Divjak Malavašič, univ. dipl. Biol.
Andrej Gortnar, kem.teh.

Projekt: **Okoljsko poročilo k spremembam in dopolnitvam OPN MOL SD in k spremembam in dopolnitvam OPN MOL ID (P-3/16)**

Datum izvedbe: 12.2.2018

Številka pogodbe: C7560-16-210034

Številka projekta: 094/2018

Ključne besede: občinski prostorski načrt, spremembe in dopolnitve, okoljsko poročilo, analiza stanja, okoljski cilji, presoja vplivov, kazalci stanja okolja…

1 UVOD

V okviru celovite presoje vplivov na okolje oz. priprave Okoljskega poročila ter Dodatka za presojo sprejemljivosti na varovana območja k Spremembam in dopolnitvam Občinskega prostorskega načrta Mestne občine Ljubljana - strateški del in Občinskega prostorskega načrta Mestne občine Ljubljana - izvedbeni del je bil vrednoten dopolnjen osnutek iz dne 11. 07. 2017. Na podlagi pripomb iz javne razgrnitve, ki je potekala od 24. oktobra do 24. novembra 2017, je bil pripravljen predlog sprememb in dopolnitev OPN MOL SD in ID (iz dne 1.2. 2018). Pri tem je prišlo do sprememb namenske rabe prostora. Vplivi teh sprememb na okolje so vrednoteni v predmetnem dokumentu. Za vrednotenje je uporabljena metodologija, ki je bila pripravljena v okviru okoljskega poročila. Spremembe, ki so nastale v fazi priprave predloga, so torej vrednotene po enaki metodi, kot je bilo izvedeno vrednotenje dopolnjenega osnutka. Predmeten dokument je torej le dopolnitev Okoljskega poročila ter Dodatka za presojo sprejemljivosti na varovana območja k spremembam in dopolnitvam OPN MOL ID. Pri tem je upoštevan tudi kumulativen vpliv z vplivi sprememb in dopolnitev, ki so bile opredeljene že v dopolnjenem osnutku.

V okviru celovite presoje vplivov na okolje so bili za potrebe vrednotenja vplivov plana na okolje opredeljeni naslednji okoljski cilji in podcilji:

- Trajnostna raba naravnih virov
  - Racionalna raba zemljišč
  - Dobro stanje površinskih in podzemnih voda
- Dobri bivalni pogoji
  - Kakovostno bivalno okolje
  - Zmanjšanje vpliva na podnebne spremembe in prilagoditev na njihove posledice
  - Varno bivalno okolje
- Ohranjena narava
  - Ugodno stanje vrst in habitatnih tipov ter območij ohranjanja narave
- Ohranjena kulturna dediščina
  - Dobro stanje in manjša ogroženost enot kulturne dediščine

Varstveni cilji območij Natura 2000 in dejavniki, ki prispevajo k ohranitveni vrednosti območja, so opredeljeni v *Programu upravljanja območij Natura 2000 (v nadaljevanju PUN) za obdobje 2015 do 2020*. Program upravljanja območij Natura 2000 v prilogi 6.1 določa varstvene cilje, ki se praviloma nanašajo na vsako vrsto oziroma habitatni tip na vsakem območju Natura 2000, izhajajo pa iz varstvenih ciljev v skladu z Uredbo o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000). Varstveni cilji so opredeljeni za posamezna območja in vrste/HT (poglavje 3.1.2 Dodatka), ki ostajajo enaki.

Cilji in podcilji so bili s pozitivnim mnenjem o ustreznosti okoljskega poročila in sprejemljivosti vplivov plana na okolje iz dne 29. 08. 2017 potrjeni s strani nosilcev urejanja prostora in sektorja za celovito presojo vplivov na okolje.

2 PODATKI O SPREMEMBAH NAMENSKE RABE PROSTORA V FAZI PRIPRAVE PREDLOGA SPREMEMB IN DOPOLNITEV OPN MOL SD IN ID

2.1 STRATEŠKI DEL

Spremembe in dopolnitve strateškega dela OPN se v fazi od dopolnjenega osnutka do predloga pojavljajo:

- na vsebinah, ki se nanašajo na JPP in kolesarski promet - s spremembami in dopolnitvami je še bolj poudarjen pomen JPP in kolesarskega prometa na območju MOL ter
- na vsebinah, ki se nanašajo na zaščito in reševanje (na podlagi pripomb MOL OZRCO).

Spremembe in dopolnitve OPN MOL ID niso take narave, da bi vplivale na ocene vplivov za posamezne okoljske cilje podane v osnovnem okoljskem poročilu.

2.2 NAMENSKA RABA PROSTORA

Območja posamezne namenske rabe prostora so se v fazi priprave predloga nekoliko spremenila. V spodnji preglednici so prikazane spremembe površin posamezne namenske rabe v fazi priprave predloga glede na predhodne faze, za potrebe dopolnitve okoljskega poročila so pomembne spremembe, ki so nastale med dopolnjenim osnutkom in predlogom sprememb in dopolnitev OPN MOL ID. Spremembe niso velike, pojavljajo se pri obsegu stavbnih, kmetijskih in gozdnih zemljišč. Obseg stavbnih zemljišč se je zmanjšal za 0,72 ha, posledično se je povečal obseg kmetijskih (0,68 ha) in gozdnih zemljišč (0,04 ha).

Preglednica 1: Sprememba površin po osnovni namenski rabi prostora in podrobni namenski rabi prostora opredeljenih v osnutku, dopolnjenem osnutku in predlogu sprememb in dopolnitev OPN MOL ID

	Veljavni OPN MOL ID		Dopolnjen osnutek s.d. OPN MOL ID obravnavan v OP		Predlog s.d. OPN MOL ID		Sprememba veljavni - dop. osnutek		Sprememba dop. osnutek - predlog		Sprememba veljavni - predlog	
	Površina (ha)	Delež (%)	Površina (ha)	Delež (%)	Površina (ha)	Delež (%)	Površina (ha)	Delež (%)	Površina (ha)	Delež (%)	Površina (ha)	Delež (%)
Območja stavbnih zemljišč	**8.005,84**	**29,50**	**8.015,43**	**29,53**	**8.014,71**	**29,53**	**9,59**	**0,12**	**-0,72**	**-0,01**	**8,87**	**0,11**
S - Območja stanovanj	**3.269,19**	**12,04**	**3.269,90**	**12,05**	**3.270,08**	**12,05**	**0,71**	**0,02**	**0,18**	**0,01**	**0,89**	**0,03**
SS – stanovanjske površine	2.762,30	10,18	2.765,63	10,19	2.764,82	10,19	3,33	0,12	-0,81	-0,03	2,52	0,09
SB – površine za stanovanja za posebne namene	38,28	0,14	36,94	0,14	38,29	0,14	-1,34	-3,50	1,36	3,67	0,02	0,04
SK – površine podeželskega naselja	468,62	1,73	467,33	1,72	466,97	1,72	-1,28	-0,27	-0,37	-0,08	-1,65	-0,35
C - Območja centralnih dejavnosti	**1.058,75**	**3,90**	**1.076,28**	**3,97**	**1.075,19**	**3,96**	**17,53**	**1,66**	**-1,09**	**-0,10**	**16,44**	**1,55**
CU – osrednja območja centralnih dejavnosti	457,87	1,69	466,69	1,72	467,13	1,72	8,82	1,93	0,44	0,09	9,26	2,02
CD – druga območja centralnih dejavnosti	600,88	2,21	609,59	2,25	608,06	2,24	8,71	1,45	-1,53	-0,25	7,18	1,20
I - Območja proizvodnih dejavnosti	**568,30**	**2,09**	**566,69**	**2,09**	**568,17**	**2,09**	**-1,61**	**-0,28**	**1,48**	**0,26**	**-0,13**	**-0,02**
IP - površine za industrijo	35,12	0,13	35,09	0,13	35,09	0,13	-0,03	-0,07	0,00	0,00	-0,03	-0,07
IG – gospodarske cone	521,48	1,92	522,36	1,92	523,84	1,93	0,88	0,17	1,48	0,28	2,36	0,45
IK – površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo	11,71	0,04	9,24	0,03	9,24	0,03	-2,47	-21,10	0,00	0,00	-2,47	-21,10
B - Posebna območja	**283,33**	**1,04**	**280,19**	**1,03**	**280,19**	**1,03**	**-3,14**	**-1,11**	**0,00**	**0,00**	**-3,14**	**-1,11**
BT – površine za turizem	17,39	0,06	14,93	0,06	14,93	0,06	-2,46	-14,12	0,00	0,00	-2,46	-14,12
BD - površine drugih območij	142,80	0,53	143,13	0,53	143,13	0,53	0,32	0,23	0,00	0,00	0,32	0,23
BC - športni centri	123,13	0,45	122,13	0,45	122,13	0,45	-1,00	-0,81	0,00	0,00	-1,00	-0,81
Z - Območja zelenih površin	**953,97**	**3,51**	**953,89**	**3,51**	**953,55**	**3,51**	**-0,08**	**-0,01**	**-0,35**	**-0,04**	**-0,43**	**-0,04**
ZS – površine za oddih, rekreacijo in šport	236,67	0,87	237,15	0,87	237,04	0,87	0,49	0,21	-0,12	-0,05	0,37	0,16
ZP – parki	424,24	1,56	425,85	1,57	424,79	1,56	1,61	0,38	-1,07	-0,25	0,54	0,13
ZD – druge urejene zelene površine	172,70	0,64	171,20	0,63	172,33	0,63	-1,50	-0,87	1,13	0,66	-0,37	-0,22

ZK – pokopališča	74,23	0,27	74,63	0,27	74,23	0,27	0,40	0,54	-0,41	-0,54	-0,01	-0,01
ZV – površine za vrtičkarstvo	46,13	0,17	45,05	0,17	45,17	0,17	-1,07	-2,32	0,11	0,25	-0,96	-2,08
P - Območja prometnih površin	**1.526,74**	**5,62**	**1.528,16**	**5,63**	**1.527,16**	**5,63**	**1,43**	**0,09**	**-1,01**	**-0,07**	**0,42**	**0,03**
PC – površine cest	1.178,02	4,34	1.175,06	4,33	1.177,12	4,34	-2,96	-0,25	2,06	0,18	-0,89	-0,08
PŽ – površine železnic	268,57	0,99	268,58	0,99	268,28	0,99	0,01	0,00	-0,30	-0,11	-0,29	-0,11
PO – ostale prometne površine	80,14	0,30	84,52	0,31	81,75	0,30	4,37	5,45	-2,77	-3,27	1,61	2,00
T - območja komunikacijske infrastrukture	4,88	0,02	4,88	0,02	4,88	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
E - območja energetske infrastrukture	49,44	0,18	47,37	0,17	47,43	0,17	-2,07	-4,19	0,06	0,13	-2,01	-4,06
O – območja okoljske infrastrukture	191,67	0,71	187,34	0,69	187,34	0,69	-4,33	-2,26	0,00	0,00	-4,33	-2,26
F – območja za potrebe obrambe v naselju	50,03	0,18	50,01	0,18	50,01	0,18	-0,01	-0,03	0,00	0,00	-0,01	-0,03
A – površine razpršene poselitve	49,55	0,18	50,71	0,19	50,71	0,19	1,17	2,35	0,00	0,00	1,16	2,35
Območja kmetijskih zemljišč	**7.941,78**	**29,26**	**7.933,12**	**29,23**	**7.933,79**	**29,23**	**-8,67**	**-0,11**	**0,68**	**0,01**	**-7,99**	**-0,10**
K1 – najboljša kmetijska zemljišča	6.547,14	24,12	6.534,90	24,08	6.535,91	24,08	-12,24	-0,19	1,01	0,02	-11,23	-0,17
K2 – druga kmetijska zemljišča	1.394,64	5,14	1.398,21	5,15	1.397,88	5,15	3,57	0,26	-0,33	-0,02	3,24	0,23
Območja gozdnih zemljišč	**10.762,08**	**39,65**	**10.757,59**	**39,63**	**10.757,64**	**39,63**	**-4,49**	**-0,04**	**0,04**	**0,00**	**-4,44**	**-0,04**
G – gozdna zemljišča	10.762,08	39,65	10.757,59	39,63	10.757,64	39,63	-4,49	-0,04	0,04	0,00	-4,44	-0,04
Območja vodnih zemljišč	**384,62**	**1,42**	**388,84**	**1,43**	**388,84**	**1,43**	**4,21**	**1,10**	**0,00**	**0,00**	**4,22**	**1,10**
VC – celinske vode	381,38	1,41	382,76	1,41	382,72	1,41	1,38	0,36	-0,04	-0,01	1,34	0,35
VI - območja vodne infrastrukture	3,24	0,01	6,08	0,02	6,12	0,02	2,84	87,65	0,04	0,65	2,88	88,88
Območja drugih zemljišč	**48,67**	**0,18**	**48,03**	**0,18**	**48,03**	**0,18**	**-0,65**	**-1,33**	**0,00**	**0,00**	**-0,65**	**-1,33**
LN – površine nadzemnega pridobivalnega prostora	19,01	0,07	19,01	0,07	19,01	0,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
N - območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami	19,64	0,07	18,99	0,07	18,99	0,07	-0,65	-3,30	0,00	0,00	-0,65	-3,30
f – območja za potrebe obrambe zunaj naselij	10,03	0,04	10,03	0,04	10,03	0,04	0,00	0,03	0,00	0,00	0,00	0,03
SKUPAJ	**27.143,00**	**100,00**	**27.143,00**	**100,00**	**27.143,00**	**100,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**

2.3 OSNOVNI PODATKI O SPREMEMBI NAMENSKE RABE PROSTORA

Spremembe med dopolnjenim osnutkom in predlogom sprememb in dopolnitev OPN MOL ID se nanašajo na:

- vračanja v namensko rabo prostora opredeljeno v OPN MOL ID.
- spremembe znotraj stavbnih zemljišč,
- izvzeme iz stavbnih zemljišč,
- širitve stavbnih zemljišč in
- spremembe regulacijskih linij.

VRAČANJA V NAMENSKO RABO PROSTORA OPREDELJENO V OPN MOL ID

V predlogu sprememb in dopolnitev OPN MOL ID je bila na 13,03 ha namenska raba prostora spremenjena nazaj v veljavno rabo, opredeljeno v OPN MOL ID. Ker je bila le ta presojana v okviru celovite presoje vplivov na okolje za OPN MOL ID, se v predmetnem Okoljskem poročilu do teh vračanj ne opredeljujemo.

SPREMEMBE ZNOTRAJ STAVBNIH ZEMLJIŠČ

Največ (4,64 ha), je bilo sprememb namenske rabe prostora znotraj stavbnih zemljišč. V večini primerov gre za spremembe znotraj stanovanjskih površin, centralnih dejavnosti in prometne infrastrukture zaradi uskladitve z dejansko rabo na že pozidanih območjih. Območja zelenih površin se zaradi sprememb med stavbnimi zemljišči ne bodo zmanjšala. Spremembe znotraj stavbnih zemljišč, ki so po površini večje od 50 m^2 so sledeče:

EUP	Veljavna PNRP	PNRP-dop. osnutek	PNRP – predlog	Način urejanja	Površina (m^2)
BE-588	SScv	CU	CDz	OPN ID	313,40
DR-751	SSse	PC	ZS	OPN ID	709,49
DR-751	SSse	SSse	ZS	OPN ID	189,36
JA-224	PŽ	PŽ	IG	OPN ID	4.730,37
JA-225	PŽ	PŽ	IG	OPN ID	1.380,24
JA-226	PŽ	PŽ	E	OPPN	2.092,77
JA-362	PC	PC	PŽ	OPPN	5.165,63
JA-362	PC	PC	PŽ	OPPN	226,03
JA-362	IG	IG	PŽ	OPPN	742,06
JA-362	PC	PC	PŽ	OPPN	87,99
JA-386	PŽ	PŽ	PC	OPN ID	1.004,77
MO-212	E	E	PC	OPPN	77,32
MO-212	E	E	PC	OPPN	1.037,16
MO-212	CDd	CDd	PC	OPPN	746,19
MO-212	E	E	PC	OPPN	322,65
MO-255	CDd	CDd	IG	OPN ID	9.214,78
PO-303	CDo	CDo	SSce	OPN ID	206,66
PO-658	Go	CDo	SSse	OPN ID	230,17
RD-194	SSse	SSse	PC	OPN ID	95,56
RD-488	PC	PC	IG	OPN ID	59,47
RN-256	CDo	CDo	SSse	OPN ID	443,73
RN-657	CDo	CDo	CDd	OPPN	288,24
RN-657	SSse	SSse	CDd	OPPN	553,17
SL-236	CDk	CDk	CU	OPN ID	1.656,29
ŠE-60	SK	SK	SSce	OPN ID	495,96
ŠE-60	ZS	ZS	SSce	OPN ID	86,94
ŠE-600	SK	SK	SSse	OPN ID	1.712,31
ŠE-600	SK	SK	SSse	OPN ID	2.291,41
ŠG-442	VC	CU	SK	OPN ID	58,91
ŠG-442	CU	CU	SK	OPN ID	866,59
ŠI-553	SSse	SScv	SSsv	OPN ID	8.093,36
TR-389	SSse	SSse	ZDo	OPN ID	66,14
TR-390	PC	PC	SSse	OPN ID	183,41
TR-428	PC	PC	SSse	OPN ID	70,95

IZVZEMI STAVBNIH ZEMLJIŠČ OZ. VRAČANJA V PRIMARNO RABO

Izvzemi stavbnih zemljišč se pojavljajo v zelo majhnem obsegu (231 m2). Pojavljajo se izključno v primerih uskladitev/natančnejših izrisov mej med različnimi namenskimi rabami.

ŠIRITVE STAVBNIH ZEMLJIŠČ

V okviru sprememb namenske rabe prostora v fazi priprave predloga so bile izvedene naslednje širitve stavbnih zemljišč na gozdna, kmetijska in vodna zemljišča v skupni površini 0,14 ha. Večje širitve od 50 m2, ki skupaj predstavlja 0,13 ha, so:

EUP	Veljavna PNRP	PNRP- dop. osnutek	PNRP – predlog	Način urejanja	Površina (m^2)	Opis posega
ČR-433	Go	Go	SSse	OPN ID	150,08	Širitev stavbnega zemljišča je namenjena zagotavljanju površin za parkiranje za potrebe stanovalcev obstoječuh objektov čez cesto. S PPIP je določeno, da je na teh zemljiščih dopustna le gradnja enostavnih in nezahtevnih objektov. V dopolnjenem osnutku je bilo s tem namenom načrtovano stavbno zemljišče zahodno, v predlogu je izvzeto.
ČR-720	Go	Go	A	OPN ID	92,64	Uskladitev z dejansko rabo na podlagi geodedskega posnetka. Širitev stavbnega zemljišča na jugu, ki je bila načrtovana v dopolnjenem osnutku, je izvzeta. V osnutku je bilo s tem namenom načrtovano stavbno zemljišče zahodno, v predlogu je izvzeto.
RD-194	K1	K1	PC	OPN ID	126,44	Sprememba namenske rabe je namenjena zagotavljanju stavbnih zemljišč, ki so potrebna za izvedbo krožišča C. Dveh cesarjev/C. na Ključ. Dejanska raba zemljišč v naravi je cesta.
RN-538	Go	Go	PC	OPN ID	166,14	Določitev ustrezne namenske rabe obstoječi cesti.
ŠE-617	K1	K1	SK	OPN ID	88,54	Širitev stavbnih zemljišč pomeni spremembo posega, ki je bil vključen že v osnutek. Poseg je bil na zahodu zmanjšan, stavbno zemljišč za potrebe povečanja hleva pa je dodano na jugu, kjer je odmaknjeno od sosednjih stanovanj, kar omogoča zmanjšanje neželenih vplivov širitve hleva nanje.
TR-389	VC	VC	ZDo	OPN ID	118,90	Uskladitev namenske rabe z načrtovano rekonstrukcijo mostu preko Malega grabna in Poti na Rakovo Jelšo.

SPREMEMBE REGULACIJSKIH LINIJ

V predlogu sprememb in dopolnitev OPN MOL ID je bilo, glede na dopolnjen osnutek sprememb in dopolnitev OPN MOL ID, določenih 301 m2 dodatnih regulacijskih linij oz. širitev obstoječih regulacijskih linij na zemljiščih v primarni rabi. Na drugi strani pa jih je bilo 272 m2 izvzetih. Širitve obstoječih regulacijskih linij so v večini primerov posledica tehničnih popravkov (prilagoditve ne parcelne meje) oz. manjših popravkov v njihovem poteku.

3 VREDNOTENJE VPLIVOV SPREMEMB V FAZI PRIPRAVE PREDLOGA SPREMEMB IN DOPOLNITEV OPN MOL SD IN ID

3.1 OKOLJSKI CILJ: TRAJNOSTNA RABA NARAVNIH VIROV

3.1.1 OKOLJSKI PODCILJ: RACIONALNA RABA ZEMLJIŠČ

Glede na veljaven OPN MOL ID je s predlogom sprememb in dopolnitev OPN MOL ID načrtovanih 7,99 ha manj kmetijskih zemljišč. Glavni razlog za zmanjšanje obsega kmetijskih zemljišč je širitev stavbnih zemljišč. V predlogu sprememb in dopolnitev OPN MOL ID je bilo glede na dopolnjen osnutek določenih 0,80 ha manj posegov na kmetijska zemljišča (z upoštevanjem novih regulacijskih linij na kmetijskih zemljiščih). 0,84 ha posegov je bilo vrnjenih v stanje veljavnega OPN, 0,04 ha posegov je bilo v predlogu novih.

Širitve pomenijo manjše zaokrožitve stavbnih zemljišč, ki ne vplivajo na spremembo ocene vpliva na okoljskih cilj iz okoljskega poročila za dopolnjen osnutek sprememb in dopolnitev OPN MOL ID.

Glede na veljaven OPN MOL ID je s predlogom sprememb in dopolnitev OPN MOL ID načrtovanih 0,04 ha manj gozdnih zemljišč. Razlog za zmanjšanje obsega gozdnih zemljišč je širitev stavbnih zemljišč. Območje širitve stavbnih zemljišč za cesto (PC) v EUP RN-538 posega v območje gozda s posebnim namenom v skupnem obsegu 165 m^2. Glede na to, da gre za uskladitev z dejanskim stanjem (obstoječa cesta), je vpliv spremembe namenske rabe sprejemljiv.

Glede na dejstvo, da Uredba o varovalnih gozdovih še ni sprejeta ostaja ocenjen vpliv nespremenjen.

Ocena okoljskega podcilja »racionalna raba zemljišč«:

Vpliv izvedbe s.d. OPN MOL SD in ID na okoljski podcilj **»racionalna raba zemljišč«** ocenjujemo kot **nebistven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (ocena C)**. Površina kmetijskih zemljišč se bo zaradi posegov na kmetijska zemljišča sicer zmanjšala, vendar so bili pri umeščanju v prostor večinoma upoštevani kriteriji, ki zmanjšujejo negativne vplive na varstvo kmetijskih zemljišč, nekaj stavbnih zemljišč pa je bilo tudi vrnjenih v primarno rabo. Podobna situacija je tudi z gozdovi.

V primeru, da se do faze sprejema predloga ne spremeni Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list, št 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15) je vpliv izvedbe SD OPN MOL ID na okoljski podcilj **»racionalna raba zemljišč« bistven (ocena D).**

3.1.2 OKOLJSKI PODCILJ: DOBRO STANJE POVRŠINSKIH IN PODZEMNIH VODA

V okviru dopolnitev sprememb in dopolnitev OPN MOL ID v fazi priprave predloga do novih opredelitev stavbnih zemljišč v območju priobalnih zemljišč ni prišlo.

Nova stavbna zemljišča in spremembe znotraj stavbnih zemljišč se pojavljajo na območju VVO, vendar nobena sprememba ni v nasprotju z določili uredb o zavarovanju (Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Ljubljanskega polja (Ur. l. RS, št. 43/15), Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Ljubljanskega barja in okolice Ljubljane (Ur . l. RS, št. 115/07, 9/08-popr., 65/12, 93/13)).

Nova stavbna zemljišča na VVO se pojavljajo:

- v enoti ČR-433 (iz Go v SSe) – pojavljajo se na VVO III B (Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Ljubljanskega polja (Ur. l. RS, št. 43/15)) – gradnja stanovanjskih stavb na VVO III B je dopustna

Spremembe znotraj stavbnih zemljišč se pojavljajo med stanovanjskimi površinami, območji centralnih dejavnosti in območji prometne infrastrukture.

Na območju VVO zavarovanih z Uredbo o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Ljubljanskega polja (Ur. l. RS, št. 43/15) se pojavljajo znotraj območij VVO II A, II B, III A in III B.

- Na območjih VVO II A in II B so spremembe namenjene določitvi ustrezne namenske rabe obstoječim območjem - v enotah ŠE-60 (že pozidano) in ŠE-600 (deloma še nepozidano) iz SK v SSe in iz CU v CDz v enoti BE-588 (že pozidano). Spremembe ne pomenijo bistvenega vpliva na VVO. Na prostih parcelah znotraj ŠE-600 je v skladu z Uredbo gradnja stanovanjskih stavb dopustna, na ostalih območjih, kjer se pojavljajo spremembe pa nove gradnje niso načrtovane.
- Na območjih VVO III A in III B se pojavljajo spremembe iz SSse v ZS, iz PC v PŽ iz CDk v CU ter SScv v SSsv. Spremembe ne pomenijo spremembe vpliva na VVO.

Na območjih VVO zavarovanih z Uredbo o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Ljubljanskega barja in okolice Ljubljane (Ur . l. RS, št. 115/07, 9/08-popr., 65/12, 93/13) se spremembe znotraj stavbnih zemljišč pojavljajo samo na VVO III in sicer zgolj kot manjše uskladitve namenskih rab (iz PC v SSe, iz SSe v ZDo). Spremembe ne pomenijo spremembe vpliva na VVO.

Ocena vplivov za okoljski podcilj »dobro stanje površinskih in podzemnih voda« iz osnovnega okoljskega poročila se zaradi sprememb v predlogu s.d. OPN MOL SD in ID ne spreminja.

Izvedba s.d. OPN MOL SD in ID bi imela na okoljski podcilj **»dobro stanje površinskih in podzemnih voda« nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (ocena C)**.

3.2 OKOLJSKI CILJ: DOBRI BIVALNI POGOJI

3.2.1 OKOLJSKI PODCILJ: KAKOVOSTNO BIVALNO OKOLJE

OBREMENJENOST OKOLJA S HRUPOM

V okviru predloga sprememb in dopolnitev OPN MOL ID se je karta hrupa spremenila samo na območjih, kjer so načrtovane spremembe namenske rabe prostora. Na območju sprememb se je določila ustrezna stopnja varstva pred hrupom. Spremembe so se pojavljale samo med III. in IV. stopnjo varstva pred hrupom. Konflikti z območji II. oziroma potencialne II. stopnje varstva pred hrupom ne bo.

OSKRBA S PITNO VODO

Na področju oskrbe s pitno vodo na območju Mestne občine Ljubljana v fazi priprave predloga sprememb in dopolnitev OPN MOL ID ni bilo sprememb.

DOSTOPNOST DO ZELENIH POVRŠIN

S predlogom sprememb in dopolnitev OPN MOL ID se območja zelenih površin ne bodo zmanjšala. Dostopnost do zelenih površin se ne bo spremenila.

LOČENO ZBIRANJE ODPADKOV

Na področju zbiranja in ravnanja z odpadki na območju Mestne občine Ljubljana v fazi priprave predloga sprememb in dopolnitev OPN MOL ID ni bilo sprememb.

Ocena vpliva izvedbe sprememb in dopolnitev OPN MOL ID na okoljski podcilj se ne bo spremenila.

Ocenjujemo, da bo imela izvedba sprememb in dopolnitev OPN MOL ID na okoljski podcilj **»Kakovostno bivalno okolje« nebistven vpliv ob izvedbi omilitvenih ukrepov (ocena C).**

3.2.2 OKOLJSKI PODCILJ: VARNO BIVALNO OKOLJE

Z dopolnitvami sprememb in dopolnitev OPN MOL ID v fazi priprave predloga je predvideno skupno 106 sprememb namenske rabe tal. Od tega je 87 sprememb manjših od 50 m^2, pri čemer gre pri vseh za tehnične uskladitve in popravke in v večini primerov do sprememb namenske rabe znotraj stavbnih zemljišč.

Z dopolnitvami sprememb in dopolnitev OPN MOL ID v fazi priprave predloga je prišlo tudi do 19 sprememb namenske rabe tal, ki so večje od 50 m^2. Od tega 6 sprememb namenske rabe predstavlja širitve stavbnih zemljišč, preostale pa so spremembe namenske rabe znotraj stavbnih zemljišč. V poplavna območja s srednjo poplavno nevarnostjo posegajo dve širitvi stavbnih zemljišč, kjer prihaja do spremembe iz vodnih zemljišč (VC) v druge zelene površine (ZD) (v EUP TR-389 in TR - 419), sprememba iz splošnih eno- in dvostanovanjske površin (SS) v druge zelene površine (ZD) (v EUP TR-390) in spremembi iz vodnih zemljišč (VC) ter osrednjih območij centralnih dejavnosti (CU) v površine podeželskega naselja (SK) v ŠG-442 kar iz vidika Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08, Priloga 1 in 2) ni problematično.

V času priprave predloga plana so bile pripravljene podrobnejše karte poplavne nevarnosti in v skladu z njimi so bile podane dodatne usmeritve za pripravo OPPN 465 Smodinovec.

Na območju DR-617 je bila v dopolnjenem osnutku plana določena raba SSse. V predlogu plana se tu namenska raba vrača v veljavno rabo SB. V vmesnem času je bila pripravljena tudi nova poplavna študija za to območje, ki je pokazala, da območje po izvedbi protipoplavnih ukrepov ne bo poplavno ogroženo.

Ostale spremembe namenske rabe tal, ki so se zgodile z dopolnitvami sprememb in dopolnitev OPN MOL ID v fazi priprave predloga, posegajo v poplavna območja z majno ali preostalo nevarnostjo poplav in so takšne narave (opredeljujejo se namenske rabe SS, ZD, PC, SK), da niso v neskladju z Uredbo o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja.

Ocena vpliva izvedbe sprememb in dopolnitev OPN MOL ID na okoljski podcilj in cilj se glede na to, da vse karte razredov poplavne nevarnosti še niso potrjenje, ne spreminja.

Ocena okoljskega podcilja »varno bivalno okolje«:

Glede na dejstvo, da je vrednotenje narejeno na podlagi nepotrjenih KRPN, u**gotavljanje vpliva** na okoljski podcilj **»varno bivalno okolje« ni možno (ocena X)**. V primeru, da se pred sprejetjem SD OPN MOL SD in ID KRPN potrdijo v takšni obliki, kot so bile oddane v preverjanje, ocenjujemo, da bo da bo imela izvedba SD OPN MOL SD in ID na okoljski podcilj **»varno bivalno okolje« nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (ocena C)**.

3.2.3 ZMANJŠANJE VPLIVA NA PODNEBNE SPREMEMBE IN PRILAGODITEV NA NJIHOVE POSLEDICE

IZVEDBA NOVIH KOLESARSKIH IN PEŠPOTI

S predlogom sprememb in dopolnitev OPN MOL ID se dolžine kolesarskih in pešpoti ne spreminjajo.

SPREMEMBA POPLAVNE OGROŽENOSTI

S predlogom sprememb in dopolnitev OPN MOL ID se poplavna ogroženost, kot je razvidno tudi v poglavju 3.2.2. Okoljski podcilj: Varno bivalno okolje, bistveno ne poslabšuje.

SPREMEMBA EROZIJSKE OGROŽENOSTI

Z dopolnitvami sprememb in dopolnitev OPN MOL ID v fazi priprave predloga je predvidenih 1,58 ha posegov na erozijsko ogrožena območje (majhna in srednja nevarnost).

V dopolnjenem osnutku izvedbenega dela s.d. OPN MOL je navedeno, da opozorilna karta verjetnosti pojava plazov opozarja na možnost pojava plazov na območju, ne prikazuje pa obsega in jakosti plazu. Za podrobnejše načrtovanje rabe prostora je zato treba v skladu s predpisi o vodah izdelati podrobnejše geološko poročilo, ki bo omogočilo določitev pogojev in omejitev za izvajanje dejavnosti in gradenj na posameznem plazljivem območju. Investitor mora za gradnjo na erozijskih območjih in tudi zunaj prikazanih območij, kadar obstaja sum, da je zemljišče plazljivo ali erozijsko nevarno pridobiti mnenje organizacije s področja geomehanike. Glede na navedeno ocenjujemo, da bo do negativnih vplivov sicer prišlo, vendar ti ob upoštevanju navedenih pogojev izvedbenega dela s.d. OPN MOL , ne bodo bistveni.

SPREMEMBA DOSTOPNOSTI DO ZELENIH POVRŠIN ZNOTRAJ AC OBROČA

S predlogom sprememb in dopolnitev OPN MOL ID se dostopnost do zelenih površin znotraj AC obroča ne bo zmanjšala.

Ocena vpliva izvedbe sprememb in dopolnitev OPN MOL ID na okoljski podcilj in cilj se ne bo spremenila.

Ocena okoljskega podcilja »zmanjšanje vpliva na podnebne spremembe in prilagoditev na njihove posledice«:

Glede na navedeno vpliv izvedbe s.d. OPN MOL SD in ID na okoljski podcilj **»zmanjšanje vpliva na podnebne spremembe in prilagoditev na njihove posledice«** ocenjujemo kot **nebistven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (ocena C).** Omilitveni ukrepi se navezujejo na področje zmanjševanje poplavne ogroženosti.

Ocena okoljskega cilja »dobri bivalni pogoji«:

V primeru, da se pred sprejetjem s.d. OPN MOL SD in ID KRPN potrdijo v takšni obliki, kot so bile oddane v preverjanje, ocenjujemo, da bo da bo imela izvedba s.d. OPN MOL SD in ID na okoljski cilj **»dobri bivalni pogoji« nebistven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (ocena C)**.

3.3 OKOLJSKI CILJ: OHRANJENA NARAVA

3.3.1 OKOLJSKI PODCILJ: UGODNO STANJE VRST IN HABITATNIH TIPOV TER OBMOČIJ OHRANJANJA NARAVE

Spremembe, ki so nastale med dopolnjenim osnutkom in predlogom sprememb in dopolnitev OPN MOL in posegajo na območja varovanja narave, se nanašajo na vračanja v namensko rabo opredeljeno z OPN MOL ID, uskladitve znotraj stavbni zemljišč, izvzem stavbnih zemljišč, uskladitve med primarnimi rabami ter širitve stavbnih zemljišč.

Večji del sprememb predstavljajo uskladitve in spremembe na EPO Ljubljanica – Gradaščica – Mali graben, EPO Ljubljansko barje ter EPO Sava od Mavčič do Save. Gre za manjše spremembe (<50 m^2), ki ne pomenijo pomembnih vplivov in ne vplivajo na že ugotovljene vplive v okoljskem poročilu.

S planom je bila predvidena sprememba širitev stanovanjskih površin na EPO Šmarna gora – Skaručenska raven (ŠG-507). Predlog sprememb in dopolnitev vrača rabo nazaj v primarno rabo.

Širitve stavbnih zemljišč so predvidena na območju EPO Ljubljanica – Gradaščica – Mali graben in sicer na EUP TR-389, TR-391, TR-419. Predvidena je uskladitev iz VC v ZDo. Gre za brežine Gradaščice. Predvidene spremembe ne predstavljajo pomembnega vpliva oziroma je vpliv nebistven. dodatni omilitveni ukrepi pa niso potrebni.

Ocenjujemo, da bo imela izvedba sprememb in dopolnitev OPN MOL ID na okoljski podcilj **»ugodno stanje vrst in habitatnih tipov ter območij ohranjanja narave«** in s tem okoljski cilj **»ohranjena narava« nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (ocena C)**. Dodatni omilitveni ukrepi niso potrebni.

3.4 OKOLJSKI CILJ: OHRANJENA KULTURNA DEDIŠČINA

3.4.1 OKOLJSKI PODCILJ: DOBRO STANJE IN MANJŠA OGROŽENOST ENOT KULTURNE DEDIŠČINE

V okviru dopolnitev v fazi priprave predloga sprememb in dopolnitev OPN MOL ID je prišlo do 104 sprememb v namenski rabi prostora znotraj enot kulturne dediščine. Od tega je 77 posegov manjših od 50 m^2, pri čemer gre v večji meri za uskladitve z dejansko rabo in hkrati za spremembe znotraj stavbnih zemljišč, pri nekaterih pa gre za vračanje v rabo, ki je opredeljena v veljavnem OPN.

27 sprememb namenske rabe, ki posegajo v enote kulturne dediščine, je večjih od 50 m^2. Te spremembe se dogajajo znotraj 15 enot kulturne dediščine (7 enot arheološke dediščine, 4 enote profane stavbne dediščine, 3 enote naselbinske dediščine, 1 enote kulturne krajine).

Le ena sprememba namenske rabe, ki posega v enoto kulturne dediščine, predstavlja širitev stavbnega zemljišča in sicer v EUP ČR 433, kjer gre za spremembo namenske rabe tal iz gozdnih zemljišč (Go) v stanovanjske površine (SS). Širitev stavbnih zemljišč posega v Arheološko najdišče Tabor nad Črnučami (EŠD 20794), kjer je prisotnost arheoloških ostalin že znana. Kot to velja za podobne posege, ki so že bili vrednoteni v okviru celovite presoje vplivov na okolje, je tudi tu potrebno pred samim posegom v zemeljske plasti izvesti predhodne arheološke raziskave, za kar je potrebno pridobiti kulturnovarstveno soglasje. V primeru, da kulturnovarstvena soglasja niso pridobljena posegi niso dovoljeni.

Ostale spremembe namenske rabe predstavljajo spremembe znotraj stavbnih zemljišč (iz CDk v CU v EUP SL-236, iz VC in CU v SK v EUP ŠG-442, iz PC v SSse v TR 428 in iz CDo v SS v RN-256) oz. gre za vračanje v rabo, ki je opredeljena v veljavnem OPN (predvidene spremembe v dopolnjenem osnutku s.d. OPN ID so bile opuščene).

Ocena ostane ob vrednotenju vplivov dopolnitev sprememb in dopolnitev OPN MOL ID v fazi predloga nespremenjena, dodatni omilitveni ukrepi niso potrebni:

Ocenjujemo, da bo imela izvedba sprememb in dopolnitev OPN MOL ID na okoljski podcilj **»dobro stanje in manjša ogroženost enot kulturne dediščine« in s tem okoljski cilj »ohranjena kulturna dediščina« nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (ocena C).**

3.5 OBMOČJA NATURA 2000

3.5.1 POO ŠMARNA GORA

S planom je bila predvidena sprememba širitev stanovanjskih površin (EUP ŠG-507) na območju kmetijskih in gozdnih površin. Predlog sprememb in dopolnitev vrača rabo nazaj v primarno rabo (gozd EUP 301 ter kmetijske površine EUP 507). Za EUP 507 so bili v fazi presoje podani omilitveni ukrepi, ki pa niso več potrebni.

Ocenjujemo, da bo vpliv SD OPN MOL na POO Šmarna gora **nebistveni (ocena B**).

3.5.2 POO SAVA MEDVODE – KRESNICE

Spremembe, ki so nastale med dopolnjenim osnutkom in predlogom sprememb in dopolnitev OPN MOL se nanašajo na manjše uskladitve (izvzem stavbnih zemljišč, uskladitve med rabami), ki nimajo pomembnega vpliva in ne vplivajo na že ugotovljene in podane ocene presoje.

Ocenjujemo, da bo vpliv SD OPN MOL na POO Sava Medvode – Kresnice **nebistveni zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (ocena C)**.

3.5.3 POO LJUBLJANICA – GRADAŠČICA – MALI GRABEN

Spremembe, ki so nastale med dopolnjenim osnutkom in predlogom sprememb in dopolnitev OPN MOL se nanašajo na vračanja v namensko rabo opredeljeno z OPN MOL ID, uskladitve znotraj stavbni zemljišč, izvzem stavbnih zemljišč ter širitve stavbnih zemljišč. Izvzemi in uskladitve predstavljajo manjše spremembe (<50 m^2), ki na že ugotovljene vplive presoje ne vplivajo. Širitve stavbnih zemljišč so predvidena na EUP TR-389, TR-391, TR-419. Gre za brežine Gradaščice. Predvidena je sprememba iz VC v ZDo. Predvidene spremembe ne predstavljajo pomembnega vpliva in ne vplivajo na že ugotovljene in podane ocene presoje. Dodatni omilitveni ukrepi za omenjene EUP niso potrebni.

Ocenjujemo, da bo vpliv SD OPN MOL na POO Ljubljanica - Gradaščica - Mali Graben **nebistveni zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (ocena C)**.

3.5.4 POO IN POV LJUBLJANSKO BARJE

Spremembe, ki so nastale med dopolnjenim osnutkom in predlogom sprememb in dopolnitev OPN MOL se nanašajo na spremembo znotraj stavbnih zemljišč (PC v CU) oziroma se vračajo v rabo, ki je določena v veljavnem planu. Spremembe ne vplivajo na ugotovitve presoje.

Vplive SD OPN MOL na cilje varovanih območij ocenjujemo kot **nebistvene zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (ocena C).**

3.6 ZAVAROVANA OBMOČJA

3.6.1 FUŽINE

Spremembe, ki so nastale med dopolnjenim osnutkom in predlogom sprememb in dopolnitev OPN MOL se nanašajo na uskladitve (širitve stavbnih zemljišč manj kot 5 m^2), ki nimajo pomembnega vpliva, zato ne pričakujemo nobenega vpliva in podajamo **oceno B.**

3.6.2 KP LJUBLJANSKO BARJE

EUP-444 se z zadnjimi spremembami vrača nazaj v veljavno rabo (CU). Spremembe ne vplivajo na ugotovitve presoje.

Vpliv SD OPN MOL na KP Ljubljanjsko barje ocenjujemo kot **nebistveni zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov - ocena C.**

3.6.3 OBREČNI PROSTOR LJUBLJANICE, GRUBARJEVEGA PREKOPA IN ŠPICE

Spremembe, ki so nastale med dopolnjenim osnutkom in predlogom sprememb in dopolnitev OPN MOL, se nanašajo na manjše uskladitve (spremembe znotraj stavbnih zemljišč), ki nimajo pomembnega vpliva, zato ne pričakujemo nobenega vpliva in podajamo **oceno B.**

3.6.4 SON POT SPOMINOV IN TOVARIŠTVA

Spremembe, ki so nastale med dopolnjenim osnutkom in predlogom sprememb in dopolnitev OPN MOL se nanašajo na uskladitve znotraj stavbni zemljišč, izvzem stavbnih zemljišč ter širitve stavbnih zemljišč). Spremembe predstavljajo manjše spremembe (<50 m^2), ki na že ugotovljene vplive presoje ne vplivajo, zato ne pričakujemo nobenega vpliva in podajamo **oceno B.**

4 SKLEPNA OCENA

Glede na navedeno in vrednosti kazalcev je ocenjeno, da bo imela izvedba sprememb in dopolnitev OPN MOL SD in ID na posamezen okoljski podcilj naslednje vplive:

Okoljski cilji	Okoljski podcilji	Ocena vpliva
Trajnostna raba naravnih virov	Racionalna raba zemljišč	**Nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (ocena C) ali bistven (ocena D), če se do faze sprejema plana ne spremeni Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list, št 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15).**
	Dobro stanje površinskih in podzemnih voda	**Nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (ocena C).**
Dobri bivalni pogoji	Kakovostno bivalno okolje	**Nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (ocena C).**
	Varno bivalno okolje	**Ugotavljanje vpliva na okoljski podcilj »varno bivalno okolje« ni možno (ocena X) ali nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (ocena C), če se do faze sprejema plana potrdijo vse karte razredov poplavne nevarnosti.**
	Zmanjšanje vpliva na podnebne spremembe in prilagoditev na njihove posledice	**Nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (ocena C)**.
Ohranjena narava	Ugodno stanje vrst in habitatnih tipov ter območij ohranjanja narave	**Nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (ocena C)**.
Ohranjena kulturna dediščina	Dobro stanje in manjša ogroženost enot kulturne dediščine	**Nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (ocena C)**.

Spremembe, ki so nastale med dopolnjenim osnutkom in predlogom sprememb in dopolnitev OPN MOL ne bodo vplivale na že ugotovljene vplive presoje za varovana območja narave, ki so bila presojana v Dodatku.

Vpliv izvedbe predloga sprememb in dopolnitev OPN MOL SD in ID na okoljske cilje ocenjujemo kot **nebistven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (ocena C)**.

Do priprave predmetnega dokumenta je bila sprememba Uredbe o varovalnih gozdovih še ni bila izvedena, prav tako še niso bile potrjene vse karte razredov poplavne nevarnosti.

V kolikor omilitveni ukrepi iz predmetne dopolnitve Okoljskega poročila k spremembam in dopolnitvam OPN MOL SD in ID ne bodo upoštevani se smatra, da je vpliv **bistven (ocena D)**.

Vir slike na naslovnici: http://www.visitljubljana.com